

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

De falso intellectu istius verbi, Legis. tit. 18

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

quæ reijciunt media, & sola nuda fide volunt omnia apprehendere, falluntur.

DE FALSO INTELLECTU

istius verbi, legis.

TITVLVS XVIIII.

Primò notandum, quòd fons & causa totius erroris, quo sectæ condemnant pia opera, est falsus intellectus istius scripturæ, quia Paulus dicit, Galat. 2. Sciētes quia non iustificatur homo ex operibus legis, nisi per fidē Iesu Christi. Et nos in Christo Iesu credimus, vt iustificemur ex fide Christi, & non ex operibus legis. Rom. 3. Arbitramur hominem iustificari fide sine operibus legis. Et hoc concludit, quia omnia opera cōcluduntur sub lege decalogi, & omnia alia opera, cæremoniæ, Sacramenta, &c. Ergo sola fides iustificat, saluat, filium Dei facit absq; omni additione operum: Sola ergo fides est nostra iustitia, meritum, & causa iustificationis, &c. Ideò opera sunt distincta à iustitia Dei, qua nos gratis iustificat per fidem. Et reijciuntur quoad iustificationem & salutem. Non merentur effectiuè, id est, operatiuè salutem & gratiam, sed sola fides.

Secundò, Ecclesia Catholica docet differentiam inter opera pædagogica, & disciplinaria, & inter opera & fructus Spiritus sancti, quæ per fidem in iustificatione operatur, Gal. quinto. Fides, charitas, timor, pax, castitas, obedientia præceptorum Dei, &cæt. illa non sunt opera legis. Pro quo notandum, quòd Deus dedit vetus testamētum & legem corruptæ naturæ ad tēpus, vt sic addisceremus in externis illis præceptis, quid iustum & iniustum, quid vita & mors esset, ita vt cū fides in Christum inciperet & veritas eius manifestaretur, nos in Spiritualibus ambularemus operibus

ribus, atq; sic posthac non tyronum, sed magistrorum opera præstaremus. Nam primò oportet addiscere artem, antequàm quis vtatur. At cum ex pædagogo factus est magister, non sunt amplius pædagogica opera: sed magistralia. Sic lex fuit pædagogus noster vsque ad Christum, Gal. 3. vt nunc ex fide iustificemur, & ex illa posthac non simus ociosi, sed seduli in magisterio exercendo, id est, bona opera. Pædagogus primò docet puerum artem, sed postquàm puer didicerit, nō est amplius pædagogi discipulus, sed ipsemet magister. Sic hæres est sub tutoribus & actoribus vsque ad præfinitum tempus à patre, Gal. 4. Sed hoc esset error, quòd si aliquis sic concludere vellet, Non opus est vt posthac pædagogica præstes opera, quia sustines munus magisterij, quare absque omnibus operibus quæ ad id requiruntur, vocaberis magister: dicesces: exhibebitur tibi à plurimis honor: sic est blasphemia, dicere & docere, opera legis nihil amplius valere, nulliusque apud nos Christianos ponderis esse, verum sunt sublata: iustificamur absq; omnibus operibus per solam fidem, quū idem discipulus factus est magister, vt postmodum ipse præstaret magisteria opera. Quòd si non laborauerit, parum proderit sibi nomen magistri. Ideò Paulus non abolet legē per fidem, sed statuit, Rom. 3.

Tertiò, opera ergo legis ante fidem, id est, antequàm Christus est natus, erant tyrocinia, pædagogica opera, retinentia in timore & disciplina, Galatas. 3. Lex propter transgressionem posita est, Et 1. ad Timot. 1: Lex non iusto, sed iniustis posita est, sceleratis, paricidis, &cæt. Item, Lex seruabatur propter promissam terram, quam Deus promisit obseruatoribus legis, Deuteronomij 28. At nunc postquam venit fides, id est, Christus natus est, eadem opera legis non sunt amplius inania aut pædagogica opera, sed magisteria, quæ nunc ex fide ad laudem & honorem

DEI facimus, vt nunc Christo illis seruiamus, non Moyfi aut ventri. Et sicut ex discipulo factus magister, si diligenter operatus fuerit magisteria, plurimum lucratur & meretur, sic nunc ex fide laborantes, præcepta Dei seruantes ad laudem Dei: quanto diligentiores fuerimus, tãtò maiorem mercedem accipiemus, 1. Corinth. 3. & 15. sic inquit etiam Paulus 1. Corinth. 13. Cùm essem paruulus, loquebar vt paruulus, sapiebam vt paruulus: cùm autem factus sum vir, euacuauit ea quæ sunt paruuli, sic ad Galatas 2. Viuo ego, sed iam non ego, viuit verò in me Christus, ad cuius laudem omnia facio, sic & opera legis antedem, erant pædagogica opera. At nunc post fidẽ sunt opera fidei & gratiæ, ob id non sunt reijcienda, sic lex duxit, & pædagogus fuit vsq; ad Christum, at iam apprehenso Christo per fidẽ, opera quæ fides operatur per charitatem, non sunt legis opera & tyrocinia, sed magisteria.

Quartò, ex quo nunc fides, quæ Christum apprehendit, debet operari per charitatem, Galat. 5. aut ipse Spiritus sanctus iam donatus in sanctificatione, idè est donatus iustificato, tanquàm singulare donum, vt suos fructus operetur per iustificatum, id est, charitatem, timorẽ, pacem, & cæt. Errant, & malè docent, qui fidem ab operibus sic separant, quasi non sint necessãria, ad salutem iustificato: & licet Christus sit causa iustificationis & fons, attamẽ Deus per media, fidem, sacramenta saluat & iustificat: sic enim dicit, Pœnitementi, & credite Euangelio, Marci 1. Per hæc duo media, id est, pœnitentiam & fidem, ipse DEVS propter filium suum Christum me iustificat. Sic per media sacramentorum, beneficium Christi dispensat, & per fidem & bona opera, possessionem vitæ æternæ tribuit, Matth. 25. Dicere ergò, homo iustificatur sine additamento operũ legis, nemo negat esse verum: quia p opera legis, vt legis opa & pædagogica sunt

sunt, nemo iustificatur, vt statuebant Iudæi, Rom. 10. Sed hominem per solam fidem sine sequentibus charitatis operibus, retinere & apprehendere iustificationem, & salutem possidere, sicuti iam multi docent, & mundus intelligit, falsum est. Vult nunc Deus, ex quo per fidem sumus illuminati, vt bona opera faciamus, quæ patrem glorificent in cœlis, Matth. 5. & ad laudem iustitiæ, Philippens. 1.

At inquirunt, Et sic opera merentur salutem? Respond. Duo sunt, opera mereri effectiuè salutem ex propria virtute & dignitate, sicut mercenarius mercedem, & pro operibus ex gratia dare salutem. Nos operibus nostris nihil tribuimus, quàm quod ipse dat. Ipse dicit & promittit: Merces vestra copiosa est in cœlo, Matthæi 5. & 10. Qui dederit calicem aquæ frigide, & Matt. 19. Vos qui reliquistis omnia, & secuti estis me. Et XXV. Venite, possidete regnum patris mei, quoniam esuriui, &c. Non respicimus ad nostrum meritum, sed ad Dei promissionem & Spiritum eius, vnde procedunt. Scimus enim quòd non sunt dignæ passiones, Rom. 8.

Summa vt nullus pater filium suum addicit artificio alicui, vt semper permaneat tyro, sed vt primum addiscat, & postea ipsemet exerceat artem: Sic Deus subiecit nos legis operibus, non vt semper sub illis viuere, sed vt apprehenso Christo per fidem nunc verò bona opera operemur ex fide & caritate. Et pro illis dedit etiam promissionem salutis ex gratia. Vult DEVS, & promittit pro operibus dare salutem, etsi opera nostra sua dignitate non merentur, tamen vt sunt ex gratia, merentur. At si opera non fecero promissione, tanquàm mercede operibus facta. Non ergo reiiciuntur bona opera per Paulum, quando dicit, Neminem iustificari operibus legis, sed quòd illa non sunt causa iustificationis, sed

Christus & fides. Postquam venerit illa, ex operibus legis facit nunc opera gloriæ, quibus nunc Deū laudamus & glorificamus, per quæ etiam donationem vitæ æternæ apprehendimus.

DE FALSA INTERPRETATIONE ISTIUS VERBI, FIDES.

TITVLVS XIX.

Primò, hoc verbum fides, deprauant & adulterant sectarij, vnde perniciosus error sequitur. Nam vbiq; interpretantur hoc verbum Fides, pro eo quod est, fiduciam habere in nuda misericordia Dei: & quod fides solùm respiciat ad nudam misericordiam, & ad nullum opus, sine omni additione operum, vt hic qui sic fidei, dicatur habere fidem, & esse fidelis, sicut latro in cruce fuit, Lucæ 23. Et publicanus percussus pectus, Lucæ 18. Qui autem etiam simul respicit ad opera, hic non est fidelis, non habet fiduciam in sola misericordia DEI, sed est sanctulus, id est ex operibus suis vult fieri sanctus Reijcit Christum, Galatas secundo, Si ex operibus est iustitia, &c. Ideò nihil est cum operibus tuis, solùm confide & spera in nudam misericordiam Dei, & crede in Christum, saluaberis. Sic iam docet mundus fidem, solam illam fiduciam ad nudam misericordiam, esse dicit, fides est fiducia consequendæ misericordiæ diuinæ propter Christum.

Secundò, huiusmodi sensu interpretari fidem, derogat maximè bonis operibus, & facit carnales & seculos homines, & est in fundamento falsum: nam Paulus docens nos ad Hebræ. 11. quid sit fides, duo simul tangit: Primò quòd fidem vocat hypostasin seu substantiam, id est, fundamentum supra quod quis alacriter ædificare & consistere debeat. Ideò dicit,